

Handläggare
Evangelos Kakkavos
08-508 87 512

Till
Trafiknämnden
2021-05-27

Delegering av dammsäkerhetsansvaret för stadens dammar till trafiknämnden

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets förslag och föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ändring i trafiknämndens reglemente enligt förslagen komplettering.
2. Under förutsättning att dammsäkerhetsansvaret delegeras till trafiknämnden godkänner nämnden kontorets förslag på säkerhetsledningssystem för Stockholms stads dammsäkerhetsarbete samt att utse trafikdirektören till dammsäkerhetsansvarig.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Anne Kemmler
Avdelningschef

Jonas Loberg
Enhetschef

Trafikkontoret
Infrastruktur

Flemingatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 87 512
Växel 08-508 27 200
evangelos.kakkavos@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Sammanfattning

Sveriges riksdag beslutade 2014 att införa krav på att dammar ska klassificeras i olika klasser utifrån bedömda konsekvenser vid ett dammhaveri. Kontoret har gjort konsekvensanalys av dammanläggningarna samt lämnat förslag på säkerhetsklasser till Länsstyrelsen som fastställde att dammanläggningarna Slussen, Riksbrodammen, Stallkanalen och Sickla sluss ska ha säkerhetsklass B och Hammarbyslussen säkerhetsklass C. För dammanläggningar med dessa klassningsnivåer krävs att det bedrivs ett dammsäkerhetsarbete utifrån ett säkerhetsledningssystem.

Säkerhetsledningssystemet som föreslås tillämpas är framtaget enligt miljöbalkens krav och de krav som ställs i förordningen om dammsäkerhet samt riktlinjer enligt RIDAS (kraftföretagens riktlinjer för dammsäkerhet). RIDAS riktlinjer utgör grund för dammsäkerhetsarbete enligt god praxis.

Ansvar för dammsäkerheten har kommunen och någon delegation av ansvaret till någon specifik nämnd har i dagsläget inte skett. Trafiknämnden ansvarar för att förvalta stadens anläggningar, bland annat vattennära anläggningar såsom kajer och bryggor och slussar. Det är viktigt att dammsäkerhetsarbetet sker nära verksamheten varför kontoret föreslår att ansvaret för dammsäkerhetsarbetet delegeras till trafiknämnden och att trafikdirektören utses till dammsäkerhetsansvarig.

Bakgrund

Sveriges riksdag beslutade 2014 att införa krav på att dammar ska klassificeras i olika klasser utifrån bedömda konsekvenser vid ett dammhaveri. Länsstyrelsen beslutade 2017-03-15 att dammanläggningarna Slussen, Riksbrodammen, Stallkanalen och Hammarby-slussen har klassningsnivåer som kräver att det bedrivs ett systematiskt dammsäkerhetsarbete utifrån ett säkerhetsledningssystem.

Ansvar för drift, underhåll och förnyelse av stadens dammanläggningar har Stockholms Hamn AB genom *Drift- och underhållsavtal: Avtal om drift- och underhåll, tillsyn av kajer och bryggor, slussar m.m.* mellan trafiknämnden och Stockholms Hamn AB. Ansvar för dammsäkerheten har kommunen och någon delegation av ansvaret till någon specifik nämnd har i dagsläget inte skett. Dammsäkerhetsansvaret kan delegeras till nämnd som i sin tur kan utse dammsäkerhetsansvarig.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av trafikkontoret i samråd med stadsledningskontorets juridiska avdelning.

Krav enligt miljöbalken och krav som följer av förordning om dammsäkerhet (SFS 2014:214)

En samlad reglering om dammsäkerhet infördes i miljöbalken den 1 juli 2014. Regleringen berör dammar där ett dammhaveri kan leda till konsekvenser med betydelse från samhälls- eller synpunkt eller riskerar människoliv. Krav ställs på att det ska göras konsekvensutredningar vid händelse av dammhaveri samt att utifrån utredningsresultatet klassificera dammarna.

Kontoret har gjort konsekvensanalyser av dammanläggningarna samt lämnat förslag på säkerhetsklasser till Länsstyrelsen som fastställde att dammanläggningarna Slussen, Riksbrodammen och Stallkanalen ska ha säkerhetsklass B och Hammarbyslussen säkerhetsklass C. Därtill har Sickla sluss, som staden samäger med Nacka kommun, säkerhetsklass B.

Kriterierna för de olika klassningsnivåerna är enligt följande:

- Dammsäkerhetsklass A: om ett dammhaveri kan leda till en kris som drabbar många människor och stora delar av samhället samt hotar grundläggande värden och funktioner.
- Dammsäkerhetsklass B: om ett dammhaveri kan leda till stora regionala och lokala konsekvenser eller störningar.
- Dammsäkerhetsklass C: om ett dammhaveri kan leda till lokala konsekvenser eller störningar.

Enligt förordningen om dammsäkerhet krävs av dammägare, vars dammar har klassificering A, B eller C, att dammsäkerhetsarbetet bedrivs utifrån ett säkerhetsledningssystem samt att det årligen lämnas dammsäkerhetsrapporter till Länsstyrelsen.

Förslag på säkerhetsledningssystem för dammsäkerhet

Säkerhetsledningssystemet är framtaget enligt miljöbalkens krav och de krav som ställs i förordningen om dammsäkerhet samt riktlinjer enligt RIDAS (kraftföretagens riktlinjer för dammsäkerhet). RIDAS riktlinjer utgör grund för dammsäkerhetsarbete enligt god praxis vad gäller arbetsmetoder och tekniklösningar. Nedan finns en kort beskrivning av kontorets förslag på ledningssystem.

Ledningssystemet innehåller följande delar:

- Organisation och definierade uppgifter, ansvarsområden och kompetenskrav för den personal som deltar i arbetet med dammsäkerhet
- Identifiering och bedömning av faror för allvarliga olyckor
- Drift, tillståndskontroll och underhåll
- Hantering av förändringar
- Planering för nödsituationer
- Revision och översyn

Enligt föreslagen organisation delegeras dammsäkerhetsansvaret från kommunfullmäktige till trafiknämnden som i sin tur utser trafikdirektören till dammsäkerhetsansvarig. I dammsäkerhetsorganisationen ingår även en styrgrupp och en utsedd operativ chef för dammsäkerheten. Därtill finns en RIDAS-ansvarig vars uppgift är att kontrollera att dammsäkerhetsarbetet bedrivs enligt ledningssystemet. Detta sker bland annat genom inspektioner och kontroller.

Liksom tidigare ansvarar Stockholms Hamn AB för drift, underhåll, och reinvesteringar av anläggningarna enligt *Drift- och underhållsavtal: Avtal om drift- och underhåll, tillsyn av kajer och bryggor, slussar m.m.* mellan trafiknämnden och Stockholms Hamn AB.

Ekonomi

Trafiknämndens kostnader för att bedriva dammsäkerhetsarbetet är idag svåra att fastställa och kontoret kommer att behöva utvärdera behovet vartefter arbetet startar upp. Idag uppskattar trafikkontoret kostnaderna för dammsäkerhetsorganisationen initialt till 1 mnkr/år. I beloppet ingår interna kostnader och konsultkostnader, vilket tagits upp i *Underlag för budget 2022 med inriktning 2023-2024* i trafiknämnden 2021-04-22.

Trafiknämndens kostnader för drift, underhåll och reinvesteringar av anläggningarna som utförs av Stockholms Hamn AB är reglerade i *Drift- och underhållsavtal: Avtal om drift- och underhåll, tillsyn av kajer och bryggor, slussar m.m.* mellan trafiknämnden och Stockholms Hamn AB. Nämndens kostnader för 2021 för åtagandet i avtalet är totalt ca 29 mnkr.

Trafikkontorets synpunkter

Trafiknämnden ansvarar för att förvalta stadens anläggningar, bland annat vattennära anläggningar såsom kajer och bryggor och slussar.

Historiskt har Stockholms Hamn AB svarat för drift och underhåll samt tillsyn av dessa anläggningar.

Dammägaren har ansvar för dammsäkerheten. Det är viktigt att dammsäkerhetsarbetet sker nära verksamheten varför kontoret föreslår att ansvaret för dammsäkerhetsarbetet delegeras från kommunfullmäktige till trafiknämnden. Genom sitt förvaltarskap har kontoret både bred och djup kunskap om dammkonstruktioner.

Sker en delegering till nämnden ska dammsäkerhetsarbetet ses som ett grunduppdrag varför det finns skäl att komplettera nämndens reglemente.

Trafikkontorets förslag

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden hemställer hos kommunfullmäktige att fullmäktige delegerar dammsäkerhetsansvaret till trafiknämnden och att trafiknämndens reglemente kompletteras med punkt 12 enligt följande: *vara stadens organ för dammsäkerhetsfrågor. Det åligger därvid nämnden att fullgöra de uppgifter som enligt lag, författning eller särskild föreskrift ska fullgöras av kommunen inom området för dammsäkerhet.*

Under förutsättning att dammsäkerhetsansvaret delegeras till trafiknämnden föreslår kontoret nämnden att godkänna kontorets förslag på säkerhetsledningssystem för Stockholms stads dammsäkerhetsarbete samt att utse trafikdirektören till dammsäkerhetsansvarig.

Slut

Bilagor

1. Säkerhetsledningssystem för Stockholms Stads dammsäkerhetsarbete.